

วีระเชษฐ์ จารุยาภูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ฉันรีอแล้ว แต่เรอไม่รีอ

เรื่องนี้ผู้ขอข้อมูลไปร้องเรียนว่าบ้านไกลักกันบุกรุกที่สาธารณะ ตรวจสอบจริง ๆ บ้านด้วยเงินบางส่วนก็บุกรุกเหมือนกัน ตกลงให้รื้อมาก ครรซ้อนนายไปดูกัน

นายขาวมีหนังสือถึงนายกongค์การบริหารส่วนตำบลลดนนชาด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่แจ้งคำสั่งให้นางสาวแหวรรื้อดอนและชนษัยสิงปลูกสร้างส่วนที่บุกรุกที่ชายดินคงวัดไทร พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานที่ตนเองไปร้องเรียนไว้ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลลดนนชาด มีคำสั่งท้ายหนังสือคำขอปฏิเสธว่า การดำเนินการทางศาลในเรื่องนี้เป็นเรื่องระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลลดนนชาดกับนางสาวแหวร และอยู่ระหว่างการพิจารณาของจังหวัด นายขาวจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนตำบลล่อนขาด สังข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า หลังจากที่นายขาวมีหนังสือร้องเรียนเรื่องการปลูกสร้างบ้านของนางสาวแท้วรำบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ต่อศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งศูนย์ดำรงธรรมแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลล่อนขาดประสานสำนักงานที่ดินไปรังวัดสอบเบต พบร่วมบ้านของนางสาวแท้วรั้งหันหลังอยู่ในแนวเขตคลอง และบางส่วนของบ้านนายขาวกีรุกเข้าในเขตคลองเมื่อตนกัน จึงแจ้งให้ทั้งคู่รอกอน นายขาวกีได้รื้อถอนตั้งปลูกสร้างบางส่วนออก แต่ไม่หมด แต่นางสาวแท้วรั่งไม่ทำอะไรเลย จึงแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายรื้อถอนให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน ซึ่งทั้งสองคนยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ต่อมานายขาวขอสำเนาผลการดำเนินการและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ทางศาลต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลล่อนขาดเห็นว่าการฟ้องคดีเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลล่อนขาด ไม่ใช่หน้าที่ของนายขาวจึงไม่อนุญาตให้ถ่ายเอกสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายขาวเป็นผู้ร้องเรียน จึงสมควรได้รับทราบผลการดำเนินการ และข้อมูลข่าวสารนี้เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการการปกติของหน่วยงานของรัฐ ที่ออกคำสั่งแทนหน้าที่ให้เอกชนปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะตามมาตรา ๑๕ ที่จะปฏิเสธได้ จึงวินิจฉัยให้องค์กรบริหารส่วนดำเนินบทดีด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายขาว

คู่กรณีทั้งสองผิดกันตั้งแต่แรกแล้วครับ แต่ถ้าไม่รู้เพราจะอยู่นานานก็แล้วไป จังควรศึกษาพื้นที่ให้ส่วนรวม มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๖๗๓ ๔๖๗๘
www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๙๖/๒๕๖๓)

“ເປືດແຍເປັນໜັກ ບົກປືດເປັນຫຼູຍກເວັນ”

ขอครุ่งราดา

ผู้ประกอบการขอให้หน่วยงานแจ้งข้อเท็จจริงไปอย่างหนึ่ง แต่กลับไปแจ้งอีกอย่างหนึ่ง เขาเสียหาย จึงขอข้อมูล

บริษัท ก. ได้มอบให้นายไก่ มีหนังสือถึงกรมสรรพาณิชขอสำเนาเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอของเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม จำนวน ๔ รายการ ได้แก่ ๑) รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาแก้ไของค์ความต้องการของค้าคดค้านการประเมินภาษีและพิจารณาลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม รวม ๘ ครั้ง ๒) หนังสือสำนักงานสรรพาณิชภาคที่ ๒ ๑ ฉบับ ที่ขอให้กรมสรรพาณิชพิจารณาคำขอของดหรือลดเบี้ยปรับ ๓) บันทึกข้อความสำนักกฎหมาย และ ๔) บันทึกข้อความและ/หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของสรรพาณิชพื้นที่รายอุ ๑ ที่เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องนี้ กรมสรรพาณิชมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ แต่ปฏิเสธรายการที่ ๑ และ ๒ ว่าเป็นความเห็นค้านนำไปใช้ในหน่วยงาน ส่วนรายการที่ ๔ อยู่ที่สำนักงานสรรพาณิชพื้นที่รายอุ ๑ ซึ่งกรมสรรพาณิชได้แจ้งให้ทางรายอุ พิจารณาคำขอแล้ว นายไก่จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ กรมสรรพาณิชมีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารและข้อแจ้งว่า บริษัท ก. เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันขายให้บริษัท ค. เพื่อนำไปใช้ที่แทนชุดเจ้าปีโตรเลียม ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมสรรพาณิชขอชำระภาษีและของดเบี้ยปรับเงินเพิ่ม โดยยื่นข้าราชการภาษีสรรพาณิช ณ สำนักงานสรรพาณิชพื้นที่รายอุ ๑ ต่อมามีหนังสือขอตรวจสอบและถ่ายสำเนาเอกสารการพิจารณาคำขอของเบี้ยปรับและเงินเพิ่มดังกล่าว เมื่อกรมสรรพาณิชพิจารณาแล้วจึงเปิดเผยข้อมูลรายการที่ ๓ ปฏิเสธการเปิดเผยรายการที่ ๑ และ รายการที่ ๒ ด้วยเหตุผลตามมาตรา ๑๕ (๓) ส่วนรายการที่ ๔ แจ้งให้กรมสรรพาณิชรายอุ พิจารณาคำขอต่อไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ กรมสรรพาณิชได้เปิดเผยให้แล้ว เหลือแต่ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒ และ ๔ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะปฏิเสธได้ ตามมาตรา ๑๕ และนายไก่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบสิทธิ์และ จึงวินิจฉัยให้กรมสรรพาณิช เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒ และ ๔ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายไก่

เรื่องนี้ใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบสิทธิ์ของหน่วยและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐด้วยครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๖๘๓ ๙๙๗๔ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๙๙/๒๕๖๓)

“ข้อมูลไปร่วมส ราชการไทยไว้ทุกจังหวัด”

แฟ้มแบบ

ผู้อุทธรณ์รายนี้เข้ารับการสรุประการเป็นผู้บริหารในตำแหน่งที่สูงขึ้นแต่ไม่ได้ จึงขอสำเนาการให้คะแนนว่าเป็นอย่างไร ประเด็นอยู่ที่ไม่เพียงแต่ประชาชนใช้สิทธิเท่านั้นคือ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ใช้สิทธินี้ได้ในการถือที่ได้รับผลกระทบแบบเรื่องนี้

นายอTHON ออย เข้ารับการสรุประการเป็นผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ ซึ่งมีผู้สมัคร ๒ คน ได้มีหนังสือถึงสถาบันการอาชีวศึกษา ขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการคือ (๑) แบบข้อมูลการให้คะแนนของกรรมการฯ แต่ละท่าน และ (๒) รายละเอียดการให้คะแนนของกรรมการฯ ตามแบบประเมินคำร้องต่อมาสถาบันอาชีวศึกษา มีหนังสือแจ้งว่าได้ให้ข้อมูลคะแนนของนายอTHON อย่างบางส่วนแล้ว ส่วนการขอคะแนนที่กรรมการสรุประการให้คะแนนทั้ง ๒ คนมีลายมือชื่อกรรมการอยู่ด้วยเห็นว่าเป็นเอกสารที่ใช้ในกระบวนการ และเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) ต่อไปจะไม่มีผู้ได้รับเป็นกรรมการสรุประการอีก นายอTHON ออยจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการการวินิจฉัยฯ สถาบันอาชีวศึกษา มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสาร ดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ได้มีหนังสือตอบข้อแจ้งไปแล้ว ๒ ครั้ง โดยไม่ได้ปฏิเสธการเปิดเผยแต่การให้คะแนนเป็นเอกสารที่ใช้ของคณะกรรมการแต่ละคน

คณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๒ รายการ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ยื่อนายอTHON เป็นผู้เข้ารับการสรุประการโดยประสมคงจะตรวจสอบการให้คะแนนเพื่อปกป้องส่วนได้เสียของตนจึงมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล และการเปิดเผยก็เพื่อให้มีการตรวจสอบกระบวนการใช้คุณพินิจ ซึ่งต้องยุติธรรมเป็นกลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนแล้ว จึงวินิจฉัยให้สถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ นายอTHON ออย

เพื่อความโปร่งใสการบริหารงานบุคคลควรเปิดเผยได้ครับ และท่านที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสรุประการถือว่าเป็นเกียรติรับรองความโปร่งใส เที่ยงธรรมของท่านเองด้วย มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๗ ๕๖๗๙ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๙๘/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

วีระเชษฐ์ จารยาภู
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ถูกหนี้ที่รัก

เมื่อสูกหนี้คลบลึ้นหน้าไปแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของฝ่ายติดตามต้องตามให้ได้ว่าไปอยู่ที่ไหน ก็ต้องไปที่สำนักงานประกันสังคมก่อนแหลกครับ

นายเก่งจริง เป็นเป็นผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท ๑ มีหนังสือถึงสำนักงานประกันสังคมขอข้อมูล ชื่อบริษัท หรือสถานที่ประกอบการทำางานของสำนักงานใหญ่/สาขา อัตราค่าจ้างของสูกหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๑๔ ราย เพื่อบังคับชำระหนี้ สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือแจ้งว่านายจ้างสูกจ้างไม่ประ拯救ให้เปิดเผยต่อ บุคคลภายนอก การบังคับชำระหนี้เป็นเรื่องของเจ้าหนี้กับลูกหนี้ และข้อมูลที่มีอยู่ก็ไม่ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน จึงเปิดเผยให้ไม่ได้โดยเจ้าของไม่ยินยอม นายเก่งจริงจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานประกันสังคม มีหนังสือชี้แจงว่า ข้อมูลที่สำนักงานประกันสังคมเก็บไว้คือ ข้อมูลนายจ้างและผู้ประกันตนซึ่งต้องให้ความคุ้มครองตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กรณีที่ข้อมูลดังกล่าวเพื่อยืดหรือ อายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ ไม่ใช่เรื่องการคุ้มครองแรงงาน จึงไม่ตรงกับเจตนาตามที่ของกฎหมายประกันสังคม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายเก่งจริง ขอไปเพื่อบังคับชำระหนี้ ทั้งนายจ้างและลูกจ้างไม่ประ拯救ให้เปิดเผยต่อบุคคลอื่น เจ้าหนี้ต้องหาทางอื่นบังคับชำระหนี้หรือวางแผนระบบการประกันหนี้สูญให้มีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่สำนักงานประกันสังคมมีอยู่ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่จะชำระหนี้ ถ้าได้ข้อมูลไปจะทำให้นายจ้างสูกจ้างขาดความเชื่อถือต่อระบบประกันสังคม และก็จะกลایเป็นสำนักงานติดตามชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ และเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย การที่ปฏิเสธการเปิดเผยไปจึงถูกต้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

ก็เคยมีตัวอย่างครับ ให้เพื่อนในที่ทำงาน ๓ คนยืมสตางค์ไป ต่อมาก่อนลากอกไปทำงานที่อื่น เจ้าหนี้ตามไปขอทราบที่ทำงานใหม่ ได้รับการปฏิเสธไปใช้สิทธิอุทธรณ์ก็ยกอุทธรณ์เหมือนกัน แต่มีน้ำครับที่ให้เปิดเผย เป็นเรื่องอะไร tro tro ไปคุยกัน หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หารือไปได้ครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๐๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๙๕/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ท่าว่าทูตแล้วหนี้เป

เป็นเรื่องที่ฝ่ายหนึ่งไปแจ้งความไว้ อีกฝ่ายหนึ่งตามไปขออธิบายแจ้งความเรื่องอะไร มีหลักฐานอะไรบ้างไหม แต่พนักงานสอบสวนปฏิเสธ เพราะเห็นว่าเป็นข้อมูลของอีกคนหนึ่ง จะขอได้ไหม ไปดูกันก่อน

นางสายมีหนังสือถึงสถานีตำรวจนครบาล ขอถ่ายสำเนาบันทึกประจำวันแจ้งไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กรณีทางสาวป่วยไปแจ้งความเป็นหลักฐานว่าถูกนางสายทำร้ายร่างกายแล้วหนึ่นไป สถานีตำรวจนครบาลแจ้งมีหนังสือแจ้งปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ผู้เสียหายแจ้งความเป็นหลักฐานเท่านั้น บอกว่ายังไม่ประสงค์ให้ดำเนินคดี จนกว่าจะมีหลักฐานเพิ่มเติม จึงเป็นเอกสารเกี่ยวกับคดีและเป็นความลับทางราชการ ถ้าเปิดเผยตอนนี้จะมีผลกระทบต่อคดี เห้าสักขณะเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) นางสายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สถานีตำรวจนครบาล ล้ำปาง มีหนังสือชี้แจงเหตุผลในการปฏิเสธว่า ผู้เสียหายได้แจ้งความเป็นหลักฐาน แต่ยังไม่ประสงค์ดำเนินคดี ดังนั้น คดีนี้การดำเนินคดีอย่างยังไม่เสร็จสิ้นประกอบระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดีกำหนดว่าข้อความทั้งหลายที่บันทึกในรายงานประจำวันเป็นความลับทางราชการ ห้ามคนอื่นอ่านหรือคัดลอก เว้นแต่ผู้แจ้งขอสำเนา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า บันทึกประจำวันแจ้งไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กรณีทางสาวป่วยไปแจ้งความไว้แต่ยังไม่เอาเรื่องนางสาย الرحمنว่ามีหลักฐานเพิ่มจึงจะร้องทุกข์ดำเนินคดี จึงถือได้ว่ายังไม่มีการดำเนินคดี จึงยังไม่เป็นเอกสารเกี่ยวกับคดี แต่เป็นเอกสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีคำสั่งให้เปิดเผยก็ได้ ตามมาตรา ๑๕ ประกอบกับนางสายถูกพาดพิงและกล่าวถึงในทางเสียหายในบันทึกประจำวัน จึงควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อประกอบสิทธิของตน แม้ข้อมูลข่าวสารนี้จะเป็นความลับตามระเบียบการดำเนินใจเกี่ยวกับคดี แต่ก็ไม่ตัด远离จากคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่จะพิจารณาได้ จึงวินิจฉัยให้สถานีตำรวจนครบาล เมืองล้ำปาง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ทางสาย เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้แจ้งความ เช่น อายุ หมายเลขอรหัสพทฯ ที่อยู่ ลายมือชื่อ ให้ปกปิดไว้

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร

ของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๖๐๐/๒๕๖๗)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”